Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt VIII.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

infinitum, n recte infert eandem operationem esse infinitam, vt adiat ex
dictis & neq ex eo, q. opera Chri est a gratia infinita, p. inferri illa
fuisse dignitatis & valoris infiniti.

R. negando seq: rao incarnatis, qa certum e operationem
verantem circa Deum, h significari solute intrinsece moraliter lo-
quendo per dignitatem ipsius Dei infinitam, sed inde eadem operatio de-
sumit aliam dignitatem longe diuersam finitam scilicet atq limi-
tatam pro ratione limitatae & pro limitatae virtutis & honestatis quam
ex Deo tanquam ex obto ad q. terminatur desumit, vtra vero sicut
humanitas Chri mediante vnione hypostatica infinite significat
per dignitatem infinitam gratia, diuina, ita etiam operationes Chri
ex eo, q. procederent a gratia infinite digna, & cum eis dignitate constitue-
rent vnum morale, nempe vnum operans, infinite significabantur
per dignitatem infinitam eiusdem gratia infinitae, cum qua vnum
morale constituebat.

CAP. VIII.

An Incarnatio fuerit necessaria?

Perinde e quaerere: an Incarnatio fuerit necessaria, & an necessaria fuerit
Chri satisfactio, qa si Incarnatio fuit necessaria certum e illam fuisse
necessariam ad satisfaciendum pro nris peccatis, quorum a certum e
Incarnationem fuisse necessariam saltem secundum quid & ad bene esse, ideo tm
remanet ex hm maxime: an fuerit necessaria simpliciter?

Dico 1mo. Incarnatio n fuit simpliciter necessaria ad nram redemptio-
nem vel salutem, in hac re conuenit D. Thomas q. 1 art. 2. Magister in
3 to dist. 20 q. 1, Soto q. vnica d. 19 in libro dictis. Suarez tom. 4 sect. 2. vbi
vult contrarium esse temerarium & fuisse, vt ipse loquitur, in congruum. Vasquez
disp. 1 cap. 3 & 4 & reliqui Theologi contra quorum multos habes apud
Vasquez cap. 3 citt. num. 9.

Pbt. ex Patribus tum graecis tum latinis, quos habes cap. citt.
num. 20 & 21. inter eos Augustinus clarissime docuit Zeque in lib. de
agone christiano cap. 5. vbi stultos eos facit qui dicunt n potuisse sapiam
Dei alio modo homines a peccatis liberare. Leo serm. 2 de Natiuitate Chri.
Gregorius lib. 17 moral. cap. 18 & lib. 24 cap. 2. Bernardus epist. 190 n parum
fort medium & alibi.

Pbt. 2 do rae: qa Deus potuisset ex gratia & ex mera misericor-
dia remittere peccata hominibus & eos saluos facere, & ducere ad sui visionem
neq e. in hoc stat vlla implicantia.

Obicies: 1. Athanasius lib. de Incarnatione docet futurum fuisse
absurdum, indecorum, & indecentissimum si Deus n redemisset homines

& ex Atha=

& ex Athanasio Verbi Incarnatio videt fuisse necessaria simpliciter.

Respondent aliqui S. Athanasium ubi n loqui de indolentia positiva, ita ut si hoc Deus n fecisset aliquid fecisset extra rectam rationem, id est. implicat, sed de indolentia negativa, qa si hoc n fecisset n fuisset ita veniens illi bonitati. addunt Athanasium in hac re explicanda oratorio modo exaggerare rem esse.

Videt Vasquez loco citt. num. 73. Athanasium cum dixit absurdum, indecorum esse, noluisse indicare futurum fuisse ut ipsum re ipsa esset absurdum, sed tm futurum fuisse ut in oculis humano modo apparerent.

Respondendum e verba illa Athanasii n esse illegenda, prorsus, ne videlicet ipse sibi sit contrarius, cum serm. 3 extra Arianos plane sentiat Deum potuisse hoc rem mere si voluisset, alio modo quam per Incarnationem, nempe solo nutu sua voluntatis et sola, per interpretationes a. ~~per~~ verborum varia quae obiecta et videntur de nobis extraria magis placent illa quam affert Vasquez cum textus videatur de magis venire.

Objices 2do: Anselmus in lib. cur Deus hom docet necessarium fuisse ut verbum fieret hom qd poet in humana nta regnum propecato genus nta humana offerre Deo satisfactionem.

Respondent aliqui Anselmum ubi loqui ex ingorthone, qa supposito qd Deus decreverit genus humanum redemptionem redemptio fuit necessaria, qa alioquin Deus mutaretur, aut mentiretur, aut n fecisset qd voluit, qua Deo venire n potest.

Sed extra hanc responsionem e qa Anselmus eo loco, si recte, pendat ex verba vult aliquid amplius, nempe n incarnari ad redemptionem hominis fuisse Deo impossibile n solum ex immutabilitate decreti sed etiam ex ipsa Dei nta, cum velit illud fuisse Deo impossibile, sicut e impossibile Deo mentiri, qd etiam ex ipsa ~~Dei~~ rei nta Deo repugnat, e ideo ingenue fatendum e Anselmum hoc citt. fuisse in extraria sentia, sed nos Anselmum ipsum Anselmum opponimus cum in illud ad Romanos. commendat a Deo charitatem nam aperte dicat in inconvertibili alio modo potuisse Deum rem mere genus humanum, atq ex hoc commendari Dei charitatem qui elegit hanc modum negnis filii sui incarnationem, qd si commentaria illa, ut multi putant, n essent Anselmi sed heretici tunc Anselmo opponimus reliquos Patres in ista sentia supra relatos qui tum multitudine tum authoritate saltem ex parte praponderant. Posset etiam aliqui notis Gilly Alexandrinus lib. 5 de Trinitate cap. 7. cuius authoritas in mta de Incarnatione e maxima dicens n debuisse opus Dei imperfectum manere, nec potuisse aliter redimi ac reparari at per Verbi Incarnationem ~~atq ita~~ similiter qd obviei Pigilius, Chrysostomus, Ambrosius, Leo, Augustinus, Fulgentius, eos refert Vasquez disp. cap. 2 in fine, qui dicunt n potuisse Deum ~~Deum~~ alio

modo

modo hoc ergo ubi reconciliare nisi Incarnare divina persona, verum
quilibet explicando, et dicimus exponendum ex Athanasio, relique vero allegati
Patres cum aliis in locis nobiscum manifeste sentiant, si quando videntur
dicere Incarnationem fuisse necessariam ad nostram redemptionem et reparationem
illigendi et non de quovis reparandi modo, sed de reparatione et reconciliatione effecta
ad maximum congruentiae facta per dignam satisfactionem, quae propriae ut
rationem redemptionis ad quam fuit ordo necessaria divina persona Incarnari,
ut infra videbitur, vide Lessium lib. 12 de effectionibus divinis cap. 4.

Obiicies 3tio: Deus Optimus opifex debuit facere optimum in genere
opificij, ergo debuit Incarnari ne vero decet Incarnatio et cum verum
virtum det effectuissimum.

Negando neg: ja de ratione opificis non est ut facias optimum
sed post facere optimum si velis, dictum illi ex eo fit ut contingat dari in ima
parte, Deus ita creavit virtum ut potuerit creare alium effectu, nam talem
tunc persona divina potuisset Incarnari et quamvis tunc nulla divina persona
Incarnata sit, nemo tamen ideo dixerit Deum non fuisse optimum opificem quando
mundum creavit.

Obiicies 4to: Deus necessario debet eligere melius et effectus reliquos
perfectior, sed Incarnatio est ortus melius et effectus quam non Incarnatio et necessario Deus
debuit incarnari. Minor videtur certa, ja Incarnatio fuerit facta ad redemptorem
puris hominum et divinum minimum atque divina misericordia et bonitas
ostentivam, ut videbitur facile ait, et infra magis videbitur. Maior falsa si Deus
eligeret ortum minus effectum actus liber Dei manorem haberet effectionem moralem
quam haberet si Deus eligeret ortum effectus ergo prima actus liber Dei erit imperfectus

Negando ma: ad eius probatione nego actum Dei liberum futurum
imperfectiorem moraliter ex eo quod Deus eligeret ortum imperfectum, nec ja actum
actus quo Deus eligeret ortum minus effectum erit infinite perfectus moraliter etiam
ex ortu vel fine, cum Deus quicquid fuit per se ipsum facit, ut habetur in
Proverb. cap. 16 vers. 4 omnia operatus est Dominus. Id docentur etiam
alia Scripturae et Patres communiter una cum Theologis, quare actus liber Dei
tendens in ortum minus effectum et aliquid adhuc habere vel deinceps ex
ortu vel ex fine bonitatem infinitam moralem, cum finis eius habet
operatio vel actus liberi Dei sit quid infinitum nempe infinita Dei
bonitas vel effectio aut ipse Deus.

Dico 2do. Incarnatio fuit simpliciter necessaria ad satisfaciendum pro nostris peccatis mortalibus et manifesta sentia S. Thomae hic
art. 2 in corpore et ad 2dum. ruentur reliqui Theologi communiter, hic a
nobis Incarnatio illigimus Incarnationem Verbi non quidem probat et Incarnatio talis
persona divina sed probat et Incarnatio divina persona non determinando magis hanc
quam illam, ja certum est si Petrus aeternus vel Sanctus Sanctus fuisset Incarnatus

potuisset

potuisset mediante naꝑ humana assumpta dignè satisfacere pro nris
peccatis. imo cum dicit Incarnacem esse divina fuisse necessariam simpliciter
ad dignam satisfactionem pro nris peccatis, hoc illegandum & ex suppositione
q̃ Deus noluerit naꝑ Angelicam vel aliam naꝑ illectualem, si qdē potibus
assumere, qa alias in ꝑsona divina humanitatis naꝑ assumpsisset pro-
fecto ea mediante potuisset pro nobis dignè satisfacere.

Pbr. 2dio: qa neq hoc potuit digne satisfacere pro suo peccato mor-
tali neq ulla alia pura creatura potuit pro illo digne satisfacere, vt ostat
ex supradictis & Incarnacio ꝑsonæ divinæ fuit necessaria ad q̃ dicta pr. Incar-
nacem modo explicato, quam vis e. malitia peccati & offensa Dei sit finita simpli-
citer, qa tota ois satisfactio procedens a pura creatura sive ois satisfactio
finita erat minor malitia peccati & offensa Dei, ideo ad satisfaciendum con-
digne pro illas fuit necessaria satisfactio infinita simpliciter, cum modi
solum satisfactio procedens vel hns valorem a divina ꝑsona terminante naꝑ
creatam satisfacientem.

Q̃ dictis ex eo q̃ neq hoc, neq ulla alia pura creatura potuit digne
satisfacere pro peccato mortali n bene inferri fuisse necessarium vt ali-
qua ꝑsona in divina Incarnaretur, siquidem Deus n Incarnatus potuisset
pro peccatis nris ubi digne satisfacere.

Sed ora c, qa naꝑ & voluntas satisfaciens necessario debet
ei distincta a voluntate & naꝑ cui satisfit, vt infra dicetur, quare
Deus n Incarnatus n potuit ubi satisfacere pro nris peccatis.

Duo 3tio. Incarnacio fuit necessaria simpliciter ad tollendū
reatum poenæ æternæ ex peccato in nobis relictum. qa hac relicta nemo,
vt ptt, sum oris a te relictis puram creaturam n poterit digne satisfacere
pro poena æterna peccato mortali debita, sed relinquitur, qa nulla pura
creatura pt, vt ostat ex supradictis, dignè satisfacere pro poena dicta.

Dico vltimo: Incarnacio n fuit simpliciter necessaria ad satis-
faciendum dignè pro nris peccatis venialibus praeindendo a consequentia
quam ipsa hns cum peccato mortali sive originali sive actuali, idē
qa non dicitur pt digne satisfacere pro nris peccatis venialibus secundum
se sumptis. dixi a: in relicta praeindendo &c, qa ad satisfaciendum digne
pro peccato veniali iuncto cum peccato mortali sive actuali sive ori-
ginali fuit simpliciter necessaria Incarnacio, nempe ex eo q̃ excedens
in peccato mortali n pt digne satisfacere pro veniali nisi prius liberet
a mortali, siquidem inconveniens & vt Deus nobis reconciliatur prius pro
peccato gradi quam proleui. de qua re alibi agendum est.

Caput VIIII.